

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kansanterveyslain voimaanpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kansanterveyslain voimaanpanosta annettuun lakiin lisättäväksi säännökset, joiden mukaan vuonna 1961 ja sen jälkeen syntyneille hammaslääkärin suorittama suun ja hampaiden tutkimus ja ehkäisevä hoito on maksuton ja suun ja hampaiden hoidosta vuonna 1961 ja sen jälkeen syntynyt potilas maksaa 60 % terveyskeskuksessa perittävistä maksuista ja korvauksista annetun asetuksen säätämistä maksuista. Samanaikaisesti hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta siten, että hammaslää-

kärin suorittamasta suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta, lukuunottamatta oikomis- hoitoa ja proteettisia toimenpiteitä, voitaisiin suorittaa korvausta sairausvakuutuslain mukaan.

Hallitus on lisäksi esittänyt kansanterveyslakia muutettavaksi siten, että yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoiden terveyden- ja sairaanhoidon sekä hammashuollon järjestäminen voidaan kunnan suostumuksella järjestää myös muutoin kuin terveyskeskusten omana toimintana.

Muutokset on tarkoitettu saattaa voimaan vuoden 1986 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Kuntien järjestämä hammashuolto

Kansanterveyslain (66/72) 14 §:n mukaan kansanterveystyöhön kuuluvina velvollisuuksina kunnan tulee toteuttamissuunnitelman rajoissa ylläpitää hammashuoltoa, johon kuuluu valistus- ja ehkäisytöimintä sekä kunnan asukkaiden hampaiden tutkimus ja hoito. Samoin kunnan tulee ylläpitää kunnan alueella sijaitsevien oppilaitosten opiskelijoille näiden kotipaikasta riippumatta opiskelijaterveydenhuoltoa, johon kuuluu myös hammashuolto.

Kansanterveyslain voimaanpanosta annetun lain (67/72) 3 §:n 2 momentin mukaan alle

17-vuotiaiden kunnan asukkaiden kansanterveyslaissa tarkoitettu hampaiden tutkimus ja hoito on maksuton muutoin paitsi hammaslääkärin todistuksen ja lausunnon osalta, joka ei liity potilaan hoitoon. Terveyskeskuksessa perittävistä maksuista ja korvauksista annetun asetuksen (206/72) 5 §:n 4 momentissa on säädetty, ettei myöskään 17-vuotiaalta potilaalta peritä maksua hampaiden tutkimuksesta ja ehkäisevästä hoidosta. Terveydenhuollon valtakunnallisen suunnitelman vuosille 1985—1989 mukaan järjestelmällistä hammashuoltoa on laajennettu siten, että vuonna 1985 hoidon piiriin ovat tulleet alle 21-vuotiaat, jotka joutuvat kuitenkin suorittamaan hammashuollosta terveyskeskuksissa perittävistä maksuista ja korvauksista annetussa asetuksessa (206/72) säädetyn maksun. Järjestelmällisen hammashuollon periaatteita noudatetaan myös

opiskelijaterveydenhuollon piiriin kuuluvien hammashuollossa.

1.2. Vuonna 1961 ja sen jälkeen syntyneiden hammashuollon palvelujen tavoitteet

Terveyskeskuksissa alle 17-vuotiaiden järjestelmällinen maksuton hammashuolto on nopeasti tuottanut myönteisiä tuloksia. Hoidon peittävyys on korkea ja hampaiden terveydentila on nopeasti parantunut. Näiden hyvien tulosten säilyttämiseksi on tarpeellista jatkaa järjestelmällistä hammashuoltoa myös 17 ikävuoden jälkeen. Tällöin on tärkeää huolehtia siitä, että hammashuollon maksut eivät estä nuoria aikuisia hakeutumasta suun ja hampaiden tutkimukseen ja hoitoon.

Koska suun ja hampaiden hyvän terveydentilan saavuttamiselle ja säilyttämiselle on ensiarvoisen tärkeää säännöllinen suun ja hampaiston tutkimus ja ehkäisevä hoito, on tarkoituksenmukaista säätää määräaikaistutkimukset niihin liittyvine ehkäisevine hoitoineen potilaalle maksuttomaksi.

Toisaalta on otettava myös huomioon se, että hammashuollon julkisia ja yksityisiä palveluja on saatavissa eri tavalla maan eri osissa, siten että maaseudulla on yleensä tarjolla terveystalospalveluja myös aikuisväestölle mutta suurissa asutuskeskuksissa terveystalosten voimavarat eivät riitä sanottavasti aikuisten hammashuoltoon. Tämän vuoksi hallitus on ryhtynyt toimenpiteisiin, jotta väestöllä olisi vaihtoehtoinen mahdollisuus käyttää tarkoituksenmukaisesti saatavissa olevia julkisia ja yksityisiä hammashuoltopalveluja.

1.3. Ehdotukset vuonna 1961 ja sen jälkeen syntyneiden hammashuollon kustannusten korvaamiseksi terveyskeskuksessa

Hammashuollon keskeisiä tavoitteita on koko aikuisväestön saattaminen järjestelmällisen hoidon piiriin ja hoitoon hakeutumista estävien taloudellisten seikkojen poistaminen. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa tavoitteeseen on mahdollista edetä vain asteittain. Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan kansanterveyslain voimaantulon jälkeen annettua lakia muutettavaksi siten, että suun ja hampaiden tutkimus ja ehkäisevä hoito vuonna 1961 ja sen jälkeen syntyneille on maksutonta ja että muuten suun ja hampaiden hoidosta peritään edellä mainituilta ikäluokilta 60 % terveyskeskuksessa perittävistä maksuista ja korvauksista annetun asetuksen mukaisista maksuista.

2. Taloudelliset vaikutukset ja voimaantulo

Muutos on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 1986 alusta. Selvitysten mukaan vuonna 1986 terveyskeskuksissa kävisi uudistuksen jälkeen vuonna 1961 ja sen jälkeen syntyneistä noin 30 prosenttia. Tässä esityksessä tarkoitettujen maksujen poistamisen ja pienentämisen on arvioitu lisäävän valtion menoja vuonna 1986 noin 10 miljoonaa markkaa ja kuntien menoja noin 11 miljoonaa markkaa. Uuden ikäluokan tuleminen alennetun terveyskeskuksmaksun piiriin on arvioitu lisäävän valtion ja kuntien menoja vuosittain yhteensä noin 3 miljoonaa markkaa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kansanterveyslain voimaannpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun kansanterveyslain voimaannpanosta annetun lain (67/72) 3 §:n 2 momentti näin kuuluvaksi:

3 §

Edellä 1 momentissa mainitun lain tultua voimaan on alle 17-vuotiaiden kunnan asukkaiden sanotun lain 14 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu hampaiden tutkimus ja hoito siten maksuton kuin sanotun lain 21 §:ssä säädetään. Kunnan vuonna 1961 tai sen jälkeen syntyneiden asukkaiden sanotun lain 14 §:n 1 momentin 4

kohdassa tarkoitettu hampaiden tutkimus ja hoito on maksutonta sikäli kuin ne koskevat hampaiston tutkimusta ja ehkäisevää hoitoa ja muilta osin peritään 60 prosenttia asetuksella vahvistetuista potilailta perittävistä maksuista ja korvauksista siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 1985

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Eeva Kuuskoski-Vikatmaa*

Laki

kansanterveyslain voimaannpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun kansanterveyslain voimaannpanosta annetun lain (67/72) 3 §:n 2 momentti näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

3 §

Edellä 1 momentissa mainitun lain tultua voimaan on alle 17-vuotiaiden kunnan asukkaiden sanotun lain 14 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu hampaiden tutkimus ja hoito siten maksuton kuin sanotun lain 21 §:ssä säädetään.

Ehdotus

3 §

Edellä 1 momentissa mainitun lain tultua voimaan on alle 17-vuotiaiden kunnan asukkaiden sanotun lain 14 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu hampaiden tutkimus ja hoito siten maksuton kuin sanotun lain 21 §:ssä säädetään. *Kunnan vuonna 1961 tai sen jälkeen syntyneiden asukkaiden sanotun lain 14 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu hampaiden tutkimus ja hoito on maksutonta sikäli kuin ne koskevat hampaiston tutkimusta ja ehkäisevää hoitoa ja muilta osin peritään 60 prosenttia asetuksella vahvistetuista potilailta perittävistä maksuista ja korvauksista siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .